

Kalinių padėtis Gvantanamo

Europos Parlamento rezoliucija dėl kalinių padėties Gvantanamo

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 25 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją dėl JAV veiksų teisėtumo kalinant sulaikytuosius Gvantanamo įlankoje,
- atsižvelgdamas į 2006 m. vasario 15 d. Žmogaus teisių komisijos pranešimą dėl Gvantanamo, kuriame raginama nedelsiant uždaryti Gvantanamo kalėjimą, o likusius kalinius arba teisti, arba paleisti,
- atsižvelgdamas į JT Kovos su kankinimu komiteto 2006 m. gegužės 19 d. paskelbtas išvadas ir rekomendacijas dėl JAV,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2006 m. gegužės 15 d. JAV gynybos departamentas paskelbė 759 buvusių ir esamų Gvantanamo įlankos kalėjimo kalinių sąrašą ir nenurodė, ar į sąrašą įtraukti visi sulaikytieji,
- atsižvelgdamas į naujausius iš JAV gynybos departamento gautus duomenis apie Gvantanamo įlankoje laikomus kalinius, kuriais remiantis maždaug 275 kaliniai buvo paleisti, 465 laikomi uždaryti, 133 iš jų numatoma paleisti,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Gvantanamo kalinamų asmenų teisės į teisingą teismą, ypač į savo 2002 m. vasario 7 d. rezoliuciją dėl Gvantanamo įlankos įstaigoje kalinamų asmenų padėties¹, savo 2004 m. kovo 10 d. rekomendaciją Tarybai dėl Gvantanamo esančių sulaikytųjų teisės į teisingą teismą² ir į savo 2006 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl Gvantanamo³,
- atsižvelgdamas į savo 2006 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl 2005 m. metinio pranešimo apie žmogaus teises pasaulyje ir ES politiką šioje srityje⁴,
- atsižvelgdamas į Konvencija prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą, kurią Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja priėmė 1984 m. gruodžio 10 d.,
- atsižvelgdamas į 2001 m. priimtas ES kovos su kankinimu ir mirties bausme gaires ir dialogo su trečiosiomis šalimis žmogaus teisių klausimais gaires,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 27–28 d. Vienoje vykusį neformalų ES užsienio reikalų ministrų susitikimą,

¹ OL C 284 E, 2002 11 21, p. 353.

² OL C 102 E, 2004 04 28, p. 640.

³ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0070.

⁴ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0220.

- atsižvelgdamas į tai, kad Vokietijos kancleris, Britanijos ministras pirmininkas, JT Generalinis Sekretorius ir kiti ragino uždaryti Gvantanamo kalinimo įstaigą,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte numatyta, kad niekas neturėtų būti savavališkai suimamas ir kad laisvės atėmimas turi būti pagrįstas įstatymuose numatytomis priežastimis ir tvarka, ir ragindamas visas šalis taikyti minėtojo pakto nuostatas,
 - B. kadangi nerimauti verčia pranešimai apie šiurkštų elgesį su suimtaisiais JAV kalėjime, kalinių bandymus nusižudyti ir kalinių maištus Gvantanamo įlankoje; kadangi JAV ėmėsi tik ribotų veiksmų siekdamos iširti ir, esant įrodymų, nubausti dalyvavusius darbuotojus,
 - C. kadangi trijų Gvantanamo įlankoje kalinamų asmenų nusižudymas 2006 m. birželio 10 d. sukėlė dar didesnę tarptautinį susirūpinimą dėl kalinimo sąlygų,
 - D. džiaugdamasis tuo, kad kai kuriems suimtiesiems suteikta teisė asmeniškai pasikalbėti su nepriklausomais advokatais,
1. dar kartą ragina JAV vyriausybę uždaryti Gvantanamo įlankos kardomojo kalinimo įstaigą ir reikalauja, kad su visais kaliniais būtų elgiamasi laikantis tarptautinės humanitarinės teisės normų ir, jei pateikiama kaltinimų, teisingas ir viešas jų bylų nagrinėjimas nedelsiant vyktų kompetentingame, nepriklausomame ir nešališkame teisme arba tarptautiniame tribunole;
 2. smerkia visų rūšių kankinimą ir netinkamą elgesį ir pakartoja, kad reikia laikytis tarptautinės teisės normų;
 3. ragina JAV valdžios institucijas įgyvendinti JT konvencijos Konvencija prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą rekomendacijas ir užtikrinti, kad nebus taikomi vadinamieji specialieji kvotos metodai, įskaitant metodus, susijusius su seksualiniu žeminimu, laikymu vandenyje, pančiojimu trumpomis grandinėmis ir šunų naudojimu siekiant įbauginti, nes tai – kankinimas arba žiaurus, nežmoniškas arba žeminantis elgesys;
 4. ragina JAV vyriausybę suteikti JT institucijų ir tarptautinių žmogaus teisių organizacijų atstovams galimybę nekliudomiems susisiekti su Gvantanamo įlankos suimtaisiais; pažymi, kad Raudonojo kryžiaus tarptautinis komitetas yra vienintelė tarptautinė organizacija, kuriai oficialiai buvo leista susisiekti su areštuotaisiais;
 5. pažymi, kad JAV kariuomenė dėjo akivaizdžias pastangas siekdama užtikrinti, jog kaliniai būtų laikomi geresnėmis sąlygomis nei anksčiau, ypač medicininės priežiūros, mitybos, teisės praktikuoti savo religiją ir poilsio požiūriu;
 6. laikosi nuomonės, kad pagerinus kalinių laikymo sąlygas neišsprendžiama tikroji problema, kad pažeidžiamas teisės viršenybės principas, tarptautinė teisė ir žmogaus teisių standartai;

7. apgailestauja, kad Pentagonas turi akivaizdžių planų panaikinti nuostatų eilutę, kurioje aptariamas elgesys su sulaikytaisiais ir pagal kurią uždraudžiami žeminantys veiksmai, ir iš JAV armijos apklausos taisyklių rinkinio išbraukti aiškią nuorodą į Ženevos konvencijas ir JT konvenciją prieš kankinimą;
8. pažymi, kad JAV kovą su terorizmu vadina „karu“, tačiau nepripažįsta Ženevos konvencijose numatytų kalinių teisių; laikosi nuomonės, jog nepaisant kovos su terorizmu ypatingo pobūdžio, turi būti laikomasi tarptautinės teisės;
9. pažymi, kad kadangi rugpjūčio mėnesį numatoma atidaryti naują stovyklą Nr. 6, kurioje bus moderniausia įranga, bet nebus langų, negalima tikėtis, kad centras bus anksti uždarytas;
10. ragina JAV valdžios institucijas užtikrinti, kad visi įtarimai dėl kankinimų arba kito netinkamo elgesio, su kuriuo susiję JAV darbuotojai, bus greitai, kruopščiai ir patikimai ištirti ir nagrinėjami teisme;
11. ragina JAV vyriausybę išaiškinti, ar nepilnamečiai buvo arba tebėra laikomi Gvantanamo įlankoje, nes taip būtų pažeista JT Vaiko teisių konvencija;
12. ragina JAV valdžios institucijas užtikrinti, kad išleisti kaliniai nebūtų grąžinti į valstybes, kuriose galėtų kilti pavojus, kad jie būtų kankinami arba su jais būtų žiauriai, nežmoniška ir žeminamai elgiamasi;
13. pabrėžia, kad šiuolaikinis terorizmas, ypač tarptautinis terorizmas, nukreiptas prieš valstybes ir jų gyventojus, kelia grėsmę pagrindinėms žmogaus teisėms, kuriomis naudojasi mūsų piliečiai; dar kartą patvirtina esant įsitikinęs, kad kova su terorizmu, kuri yra viena iš ES ir JAV prioritetų, negali vykti paminant įtvirtintas pagrindines, bendras vertybes, pvz., pagarbą žmogaus teisėms ir teisinei valstybei;
14. laikosi nuomonės, kad terorizmui paskelbtame kare nepaisant tarptautinės teisės principų, smarkiai kenkiama kovos su terorizmu patikimumui ir galiai;
15. ragina ES turėti bendrąją poziciją ES ir JAV vadovų susitikimo metu ir pradėti bendruosius veiksmus, kuriais JAV valdžia būtų raginama uždaryti Gvantanamo įlankos kalinimo įstaigą ir laikytis tarptautinės elgesio su sulaikytaisiais teisės nuostatų;
16. siūlo laikytis neseniai Gvantanamo įlankoje besilankiusios Europos Parlamento narių delegacijos patarimo, kad *ad hoc* delegacija būtų pasiūsta į Gvantanamo įlanką, kai EP manys tai esant būtina ir tinkama;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, vyriausiajam įgaliotiniui BUSP, valstybių narių parlamentams, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui ir Parlamentinės Asamblėjos pirmininkui ir Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentui ir Kongresui.